

Verslag bezoek van vier Swazi collega's 28 oktober 2013- 5 november 2013

Vorig jaar mei bracht beleidsadviseur George de Roos samen met Britse collega's een werkbezoek aan onze collegabonden in Swaziland. In de Landelijke Zuidelijk Afrika-werkgroep (LZA) is dit gedegen teruggekoppeld. Dit leidde er uiteindelijk toe dat ABVAKABO FNV in samenwerking met UNISON de financiering van een project voor capaciteitsopbouw van onze Swazi-zusterbonden op zich heeft genomen. Om de collega's in Nederland en Swaziland nader tot elkaar te brengen en om verdere afspraken te maken bezochten vier vakbondsbestuurders Nederland. Het ging om:

- Musa Mdluli, General Secretary/ Secretaris-Generaal
- Nontsikelelo Ngema, Deputy General Secretary/ vice-Secretaris-Generaal van NAPSAWU(National Public Service and Allied Workers Union), de bond van werknemers bij de overheid
- Irene Mhlanga, Professional President/voorzitter
- Nkosinathi Kunene, General Secretary/Secretaries-General van SWADNU(Swaziland Democratic Nurses Union), de bond van verpleegkundigen.

Maandag 28 oktober

Vanwege de eerste echte herfststorm op maandag 28 oktober werd de vlucht van Frankfurt naar Amsterdam gecancelled. Uiteindelijk arriveerden de collega's 's- middags om drie uur op Schiphol.

Samen met kaderlid Aad Brinkman heeft George de Roos de delegatie ontvangen en met de auto naar hun hotel bij Amsterdam Arena gebracht. Daar hebben zij eerst een paar uur gerust, omdat er van slaap de afgelopen nacht weinig was gekomen.

In overleg met hen is vervolgens besloten om het geplande avonddeel, een diner met twee leden van het dagelijks bestuur, door te laten gaan.

Om 19.00 uur waren wij present in restaurant de Markies in Woerden waar wij een ontvangstdiner hadden met bondsvoorzitter Corrie van Brenk en DB verantwoordelijke voor internationale zaken, Meindert van den Berg.

Deze kennismaking verliep in een relaxte en ontspannen sfeer. Wel kostte het de Swazi moeite om te acclimatiseren. Voor hen was het de eerste keer dat zij in Europa waren.

Dinsdag 29 oktober

's Morgens werden de collega's om tien uur opnieuw opgehaald door George de Roos zodat zij de kans kregen om bij te komen van de vermoeienissen van de dagen hiervoor. Eerst zijn zij naar het hoofdkantoor in Zoetermeer gereden. Dit programmaonderdeel stond eigenlijk voor maandagmiddag gepland, maar moest vanwege de late aankomst geschrapt worden. Wij zijn twee uur in het hoofdkantoor geweest. Daar heeft George hen uitgelegd bij wie ze nu precies op bezoek zijn. Vervolgens kregen ze enkele afdelingen te zien zoals het call centre waar alle telefoontjes voor individuele hulp binnenkomen en zijn ze bij de communicatieafdeling langs geweest.

Op tijd weer door naar Den Haag waar een ontmoeting gepland stond op het ministerie van Buitenlandse zaken. Eerst kaderlid Wen Spelbrink opgehaald van het centraal station, die de groep verder die dag mee zou begeleiden.

Op het ministerie hadden wij een gesprek met directie Zuidelijk Afrika, Sandra van Pellegrom, hoofd van de afdeling en Lydia Brons, de beleidsadviseur Zuidelijk Afrika.

De collega's kregen alle ruimte om hun ervaringen te delen. Het bezoek werd zeer op prijs gesteld, omdat de medewerkers van het ministerie uit de eerste hand informatie kregen over hoe de repressie en onderdrukking van mensen en vakbondsrechten in de praktijk uitwerkt. Afgesproken is dat George de Roos contact blijft onderhouden met de afdeling en dat wij elkaar zullen blijven informeren.

Na dit bezoek zijn wij via het Binnenhof naar de tramhalte gelopen om naar Scheveningen te gaan. Op het Binnenhof liepen wij minister Timmermans tegen het lijf. Wij hebben hem aangesproken en ons voorgesteld. George heeft hem kort uitgelegd waarom de Swazi collega's bij ons in Nederland waren. De collega's waren eigenlijk verbijsterd dat politici zo vrij rondlopen (we kwamen meer ministers tegen) en dat je zomaar een minister kan aanspreken.

Vervolgens een toeristisch programma, waarbij een ritje met de tram inclusief het fenomeen ov- chipkaart ook al een hele belevenis was. Verder de boulevard van Scheveningen, het strand (flinke buien, koude stormachtige wind), de grote zaal van het Kurhaus (met bezichtiging van de kunstwerken in

de nissen) een maaltijd in een restaurant op het Plein, en (vanwege de regen) een tramrit langs bezienswaardigheden als het Internationale Paleis van Justitie terug.

Woensdag 30 november

Met George reden zij mee naar NDC Den Hommel in Utrecht waar de FNV-dag “Samen werken aan Internationale Solidariteit” gehouden werd. Tijdens het eerste programma-ondereel, de bazaar (een presentatiemarkt van de solidariteitsprojecten en –activiteiten van diverse bonden) konden zij wat netwerken. Daarna volgde een ronde met vele workshops, waarvan één over Swaziland. Deze trok bijna vijftien deelnemers. Na de introductie van het raamwerk van deze bijeenkomst (het UNISON-ABVAKABO-project), van onze gasten en de aanwezigen, kregen de gasten het woord, Eerst werd de politieke situatie geschetst, zoals dat Swaziland in 1968 onafhankelijk werd. De verkiezingen van 1972 werden gewonnen door de koningsgezinde partij, waarna de koning – geadviseerd door de Zuid-Afrikaan Verwoerd, de macht naar zich toetrok. Oppositionele partijen werden verboden; er kwam een grondwet waarin staat dat de koning (en zijn moeder) boven de wet staan. Sindsdien heeft de koning absolute macht.

In zo’n context worden vakbonden door de machthebbers als een probleem beschouwd. Ook de media zijn in handen van of op de hand van het regiem. Als voorbeeld werd genoemd dat in een geschil de rechter de vakbond op bijna alle punten in het gelijk had gesteld, terwijl de media alleen het ene onderdeelje waarop de koning had gewonnen vermeldde. Recent besloten de twee bestaande vakcentrales te fuseren tot één grote federatie: TUCOSWA. Hierbij zijn 28 bonden (waaronder NAPSAWU en SWADNU) aangesloten. Zo willen ze meer macht kunnen uitoefenen.

Recent zijn er “verkiezingen” gehouden waarbij geen politieke partijen zijn toegelaten (je stemt op door chiefs aangewezen personen). Dat de bevolking het ook als een wassen neus beschouwt blijkt wel uit het feit dat slechts 100.000 van de 600.000 kiezers hun stem uitbrachten. Vervolgens benoemt de koning alle belangrijke posities (zoals premier, voorzitter Parlement etc.).

Als er protesten of demonstraties zijn worden die door de gewapende macht en de veiligheidstroepen in de kiem gesmoord.

De koning is wel gevoelig voor het internationale imago van zijn land. Bij de ILO in Genève doet de regering mooie beloftes van verbetering, maar terug thuis wordt niets uitgevoerd.

Naar aanleiding van vragen komt nog naar voren dat een strategie van het regiem is het onmogelijk maken van vergaderingen door het gevangen nemen van de leiders. De familie van de koning (en die is nogal uitgebreid) zit in sleutelposities in politiek en economie.

Voor ambtenaren zijn er geen medische verzekeringen. Er is een arbeidswetgeving en er kunnen CAO's afgesloten worden, maar de werkgeversdelegaties hebben geen mandaat. Overeenkomsten kunnen achteraf door de koning ongeldig worden verklaard.

Wat kunnen we hier doen?

- via de ILO druk blijven uitoefenen
- het ondersteunen van capacitybuilding van de bonden
- protesten bij ambassades.

Er wordt ook gesproken over de mogelijkheid van economische druk. Onze gasten weten dat de export van de suikerindustrie naar de EU gaat, maar wat daarvan in Nederland terecht komt is onbekend. Een en ander moet nog nader worden uitgezocht. Overigens staat men huiverig tegevoer een boycot. Ter sprake komt ook hoe ze communiceren met hun leden. Dat gebeurt via de telefoon, sms-en en sociale media, maar ze weten dat die worden afgeluisterd.

Na het ochtendprogramma krijgen onze gasten in het begin van de middag nog kort de gelegenheid om de plenaire bijeenkomst toe te spreken, waarbij vergelijkbare informatie gegeven wordt.

Hierna reizen zij samen met kaderleden Gerhard Consten en Bert Giskes per trein naar Groningen voor het programma in regio Noord. Dit begint 's-avonds met een ontmoeting annex maaltijd met de leden van de Werkgroep

Internationale Solidariteit, waarbij kennis wordt gemaakt en het programma wordt doorgenomen.

Donderdag 31 oktober

Ochtend/middagprogramma gesplitst:

Irene Mhlanga en Nkosinathi Philip Kunene van de SWADNU bezoeken het UMCG. Zij worden daarheen begeleid door kaderleden Rika Roggen en Bert Giskes, en ontvangen door ABVAKABO-bestuurder Harma Schrage (o.a. ziekenhuizen), kaderlid Bert Slootmaker en kaderlid Reinder Bruins. Vakbondsfunctionaris (vrijgestelde) bij UMCG Jeanet Aardema is verhinderd.

We gaan eerst naar de IC (Intensive Care), waar we worden rondgeleid door verpleegkundige Alma Vrolijk. Bij diverse onderdelen wordt uitgebreide toelichting gegeven en in de uitwisseling over de werksituaties wordt wel duidelijk dat er enorme verschillen zijn tussen de supergeoutilleerde situatie bij het UMCG met duidenden werknemers en het regionale ziekenhuis in Swaziland, waar onze beide gasten werken (met maar zo'n 250 werknemers). Na de rondgang door de IC drinken we koffie e.d. in de koffiekamer waarbij nu rustig de tijd is om als collega's met elkaar te praten. Bij de rondgang viel de suggestie of het UMCG niet afgedankte apparatuur aan Swaziland kon leveren. Onder de koffie daarover doorpratend leek het aangaan van contacten tussen de twee ziekenhuizen een betere methode. Dus niet tussen de vakbondsleden onderling, althans niet formeel. Een officieel contact van het Swazi-ziekenhuis met een ziekenhuis in Nederland zou veel politieke waarde hebben.

Vervolgens gingen we naar de personeelswinkel, waar werd uitgelegd welke diensten geboden worden aan het personeel. Een soort caleidoscoop van de verworven rechten hier. Daarna bezochten we het bureau medezeggenschap, waar het systeem van medezeggenschap (OR, medezeggenschap per sector) werd uitgelegd en bediscussiëerd. Zo kunnen tot hun verbazing ongeorganiseerden hier meedoen met de verkiezingen voor de OR.

Met de lunch voegde Jacob Pietens van het lab zich bij ons. Na de lunch gaf hij een uitgebreid overzicht van het afnemen van bloed, en op welke manier dat in het laboratorium onderzocht wordt en hoe de gevonden informatie wordt

teruggekoppeld naar de huisarts. Ook werden nog even wat andere laboratoria bekeken.

Ochtend/middagprogramma 2

Musa Mdluli en Nontsikeleo Ngema van de NAPSAWU bezoeken in een parallelprogramma de Dienst OCSW (Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn) bij de Gemeente Groningen. Zij worden begeleid door kaderleden Gerhard Consten en Ben Kloosterhuis.

Bij dit bezoek waren een viertal werknemers van de gemeente Groningen (aanwezig: naast Ben nog Arjo Stokman, Kornelis Snijder en Ina Deuring. Ook was er een gesprek met de voorzitter van de OR, Jan Visser. De gemeente heeft in totaal 3400 werknemers waarvan 1200 lid zijn van ABVAKABO en 200 van de CFO. De belangrijkste punten uit het gesprek waren:

- De delegatie legt uit dat zij allebei een functie hebben binnen de bond – Algemeen Secretaris en Vice- en daarnaast werknemer zijn. Het bondsbestuurswerk is vrijwilligerswerk. De bonden zijn vrij om zich te organiseren als ze maar lief blijven. Bijv. als ze willen staken, wordt op de dag van staking de bestuurders op de vroege morgen te kennen gegeven niet het huis te verlaten.

Swaziland is een absolute monarchie en politieke partijen zijn verboden, tenzij zij achter de monarchie staan. De werkloosheid is daar 50 % van de werkers. Op een bord wordt de structuur en samenstelling van de bonden geschetst. De pensioengerechtigde leeftijd is 60 jaren en de levensverwachting van een inwoner van Swaziland is gemiddeld 50 jaren oud.

Vervolgens krijgt de delegatie nog een rondleiding door het sportcentrum Kardinge en maken ze een toer door de Oosterparkwijk, een volkswijk.

Avondprogramma in bioscoop Forum/Images

Begeleiding van de nu weer voltallige delegatie: Steven Kompier en leden van de WIS. Voor een publiek van 70 voornamelijk jonge mensen had de

documentaire “Without the king” van Michael Skolnik zijn Europese première. In de introductie gaf Bert Giskes van de Werkgroep Internationale Solidariteit aan dat vakbonden als ABVAKABO FNV niet alleen opkomen voor de belangen van hun leden door zich in Nederland in te zetten voor collectieve en individuele belangenbehartiging; internationale solidariteit hoort ook bij het vakbondswerk. Hij riep op tot deelname aan de FNV-manifestatie Koopkracht en échte banen op 30 november in Utrecht.

De documentaire “Without the king” van Michael Skolnik gaf een goed beeld van de situatie in Swaziland. Enerzijds kregen de koning en zijn gezinsleden veel ruimte om hun visie naar voren te brengen. Anderzijds kwamen vertegenwoordigers van verschillende oppositionele groeperingen (ondergronds en gedoogd) aan het woord. Doordat ook de harde werkelijkheid van armoede, gewelddadig ingrijpen door de politie en de gevolgen van de AIDS-crisis getoond werden, werd duidelijk dat in Swaziland een autoritair, dictatoriaal regiem in het zadel zit.

In het gesprek na de film onder leiding van dr. Pieter Boele van “Globalisation studies” van de RUG met onze gasten maakten zij duidelijk dat de vakbond in deze moeilijke situatie één van de weinige krachten is die opkomt voor democratie. Daardoor liggen zij in de vuurlinie: het regiem houdt hen nauwlettend in de gaten. De vakbondsfederatie is verboden en ondergronds, de bonden kunnen op de werkvloer nog wel opereren, maar worden afgeluisterd en geïnfiltreerd.

Vanuit de zaal kwam de opmerking dat westerse democratie misschien toch niet geschikt is voor Afrika, en dat het systeem van stamhoofden (“chiefs”) juist gebaseerd is op rekening houden met wat er leeft onder de bevolking. Onze gasten maakten duidelijk dat het huidige koningschap in Swaziland heel anders is dan het traditionele. In de tijd van de Apartheid adviseerde de Zuid-Afrikaan Verwoerd hoe het traditionele koningschap om te vormen tot een absolute monarchie.

De gasten uit Swaziland riepen Nederland en de EU op om alle drukmiddelen te gebruiken om de regering van Swaziland onder druk te zetten. Als individuen kunnen we bijdragen door in onze netwerken informatie te geven over het regime.

Vrijdag 1 november

Ochtendprogramma: bezoek aan FNV-regiokantoor

Omdat van de ABVAKBO niemand beschikbaar is worden we ontvangen door René Kouwenhoven, bestuurder bij FNV Bondgenoten in de agrarische sector. Hij geeft een overzicht van zijn werk (o.a. het onderhandelen over de CAO i.s.m. kaderleden en andere bonden), zijn internationale werk (o.a. Fair Flowers), en de andere bonden die vanuit het gebouw opereren. Op bragen geeft hij aan hoe de verschillende bonden bij de CAO-onderhandelingen proberen één lijn te trekken: de grootste bond is in principe woordvoerder. Daarna een bezoek aan de ABVAKABO –verdieping, waar nog presentjes voor onze gasten klaar liggen.

Daarna een bezoek aan de Provincie Groningen. We worden ontvangen door de voorzitter lokaal vakbondsoverleg Garmt Klinkenberg. We beginnen met een rondleiding door het eeuwenoude deel van het Provinciehuis door voorlichtster Frouwina de Boer, die in haar rondleiding ook veel informatie stopt over functie en samenstelling van GS, Provinciale Staten in heden en verleden en de relatie tot de gemeenten. Daarna volgde een werklunch waarbij verder aanwezig waren: Albert Lammerts (lid lokaal vakbondsoverleg), Nanny Faber (voorzitter OR), Arjan de Vries (secretaris OR). Dianne Renkema (lid DB OR en CNV). Garmt Klinkenberg gaf een overzicht van hoe medezeggenschap bij de provincie georganiseerd is. In het lokaal vakbondsoverleg werken ABVAKABO en CNV samen. Hij gaf een overzicht van de taken en activiteiten. Nanny Faber, de voorzitter van de OR, gaf een overzicht van de onderwerpen die de OR de afgelopen tijd op de agenda heeft gehad. Als voorbeeld ging zij in op de recente reorganisatie bij de uitvoering van de milieutaken (samenvoeging afdelingen van provincie en gemeenten). De vakbonden waren daar veel beter op voorbereid dan de overheden. Daarna werden vragen gesteld door onze gasten en vertelden zij over hun situatie. Er was veel interesse voor hun verhaal en er waren veel vragen. In het nagesprek kwam aan de orde dat er bij ABVAKABO-leden van het lokaal vakbondsoverleg bereidheid is om in het kader van “loonruimte voor solidariteit” een project te steunen.

Middagprogramma: bezoek PvdA-pand. De PvdA is bij verre de grootste fractie in de gemeenteraad. We worden ontvangen en te woord gestaan door Carine

Bloemhoff, gemeenteraadslid voor de PvdA. Zij behandelt in een notedop het politiek systeem op lokaal niveau in Nederland. En hoe dat in Groningen wordt vormgegeven. Volgend jaar zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen en de PvdA heeft als nieuwigheid “primeries”, waarbij ook niet-leden, als zij zich registreren, mee kunnen stemmen over de lijsttrekker. Zij zelf is één van de twee kandidaten.

Hierna was er tijd om inkopen te doen, over de markt te slenteren en wat van de stad te zien. Rika Rogge was hierbij de begeleidster. Na de maaltijd vertrok de delegatie samen met Bert Giskes terug per trein naar het hotel bij Amsterdam Arena

Zaterdag 2 november

Bert Giskes bracht de delegatie naar het KIT, waar de Afrikadag van de Foundation Max van der Stoel plaats had. Met George de Roos, Meindert van den Berg en de aanwezige kaderleden volgden ze daar het programma, o.a. de inleidingen van minister van OS Lilianne Ploumen en Carol Kariuki, president-directeur van de Keniase werkgeversorganisatie Kepsa. Onze eigen wokshop, “Swaziland: fighting for human and trade-union rights”, was al weken van tevoren volgeboekt. Dat betekende dat de presentaties van Musa Mduli en Irene Khumalo door zo’n 35 belangstellenden gevolgd werden. In het Q +A (vraag en antwoord) deel o.l.v. George, die ook de introductie verzorgd had, kwamen alle delegatieleden aan het woord. (Inhoudelijk kwam de presentatie overeen met hun eerdere presentaties). Iedere aanwezig kreeg een speciaal daarvoor vervaardigde factsheet m.b.t. de Swazibonden uitgereikt.

Daarna was het voor onze gasten tijd voor ontspanning bij een Afrikaanse muziek- en modeshow. Een aantal LZA-kaderleden volgde een parallel lopend interview met de Zimbabwaanse vakbondsman Wellington Chibebe, nu vice Secretaris-generaal van het IVV.

Zondag 3 november

Toeristisch programma met begeleiding van kaderleden Hans Mooren en Aad Brinkman.

Maandag 4 november

Deze dag is door onz edelegatie besteed aan het PSI-coördinatieoverleg in de Burcht in Amsterdam. Hier spraken zij met de verschillende donoren (Abvakabo, UNISON en Noren).

Dinsdag 5 november

Evaluatie van het bezoek in stadsdeelkantoor Amsterdam Zuidoost met LZA-kaderleden Hans, Aad, Wen, Bert en de delegatie.

De delegatie gaf aan dat het bezoek goed was, en dat ze in algemene zin veel geleerd hebben. Ze hebben veel gezien en het heeft hen geïnspireerd. Wat opviel was dat de structuren in Swaziland en Nederland overeenkomen, maar verschillend opereren. Ook viel op dat de overheid wil dat ook niet georganiseerden meedoen in medezeggenschap. Hoe kijken wij daar tegenaan? Wij hebben uitgelegd dat het in de gegroeide situatie in Nederland een logische stap is, polderen. We kunnen ons voorstellen dat het voor hen in hun situatie ongewenst is omdat het door de regeringen en anderen gebruikt zal worden als splijtzwam.

Verder waardeerden ze de ontmoetingen met collega's op de werkvloer in Groningen, hadden ze als positieve aandachtspunten het in dienst hebben als bond van arbeidsrecht deskundigen en dat vrijwilligers van de bond wel onkosten vergoed krijgen. Ook de gastvrijheid werd zeer gewaardeerd.

Gevraagd werd hoe de relatie tussen vakbonden en politieke partijen in Nederland is. Hans schetste kort de historische geschiedenis van de bonden en de politiek en de verzuiling. En gaf daarbij aan dat er in de huidige situatie geen formele relatie meer is tussen partijen en bonden maar dat er wel informele lijnen lopen.

De delegatie zag het belang dat ook gepensioneerden georganiseerd worden, iets wat in Nederland bijna automatisch gebeurt; ze hebben ook een plek in de bond. De Swazi's vinden dat ook belangrijk en willen daar ook in investeren. Het zijn vaak mensen met veel ervaring in bedrijven of de vakbondsorganisatie. Die ervaring moet niet verloren gaan.

Er was ook de vraag naar FNV Mondiaal. De plek van Mondiaal hebben we uitegelgd, eerst als onderdeel van de FNV en tegenwoordig een aparte stichting vanwege subsidie van het ministerie.

Hoe verder?

Contacten tussen ziekenhuizen kan belangrijk zijn, op werkvloer niveau maar ook op management niveau. Strategisch kan het van belang zijn omdat daarmee de bonden ook laten zien dat ze niet alleen maar die lastige club zijn maar ook iets meebrengen, dit contact. Dit kan hun prestige en aanzien verhogen. Welk ziekenhuizen? Voor de hand zou liggen in Nederland het ziekenhuis dat ze al bezocht hebben, UMCG. In Swaziland?

Hebben ze nog meer behoeften aan ondersteuning dan capacitybuilding?

Steun bij een nieuwsbrief in Swasiland, voor de interne communicatie binnen de bond. Hoe kan iedereen goed geïformeed worden? Er zijn geen 'bij-kantoren' de lokale en regionale secretarissen hebben hun documenten in een tas thuis, dat is het kantoor. Veel communicatie gebeurt nu via mobiele telefoons, sms berichten. Men weet dat het netwerk door de regering wordt afgeluisterd. De telefoonmaatschappij is in handen van de koning. Anderen providers, bijvoorbeeld uit Zuid-Afrika krijgen, geen contracten in Swaziland.

Een andere invalshoek is de export vanuit Swasiland. Wat zijn de exportproducten waar gaan deze heen? Waar gaat de suiker heen? Verder: toerisme - citrus - vlees.

Met wie in Nederland kunnen er nog meer voor hen nuttige contacten worden gelegd? Politieke partijen in Nederland en Europa? Institute for multiparty democracy.

Na deze bijeenkomst wandelden we terug naar het hotel en is de delegatie later door Aad op Schiphol uitgeleide gedaan.

Bijlage: Onze zusterbonden in Swaziland

De zusterbonden van ABVAKABO in Swaziland zijn: de National Public Service and Allied workers Union NAPSAWU (overheid) en de Swaziland Democratic Nurses Union SWADNU (ziekenhuispersoneel).

Deze bonden maken deel uit van de vakbondsfederatie Trade Union Confederation of Swaziland TUCOSWA. TUCOSWA is ontstaan uit een fusie tussen de voormalige vakcentrales SFTU en SFL, en de toetreding van de tot dan niet-aangesloten bond van leerkrachten SNAT (Swaziland National Association of Teachers). TUCOSWA heeft een kleine 20.000 leden.

Omdat TUCOSWA kritiek leverde op de regering en het economisch beleid is de federatie door de minister van Arbeid verboden. Dit verbod geldt niet voor de aangesloten bonden.

NAPSAWU

Deze bond is goed georganiseerd en heeft ongeveer 7000 leden (het totaal aantal werknemers bij de overheid bedraagt 17.000). Zij zijn een actief lid van TUCOSWA en werken nauw samen met andere bonden in Swaziland, en zijn internationaal aangesloten bij PSI (net als ABVAKABO FNV).

Hun beleid is erop gericht op

- meer kaderleden actief betrekken bij de individuele belangenbehartiging van hun leden
- meer vrouwen in leidinggevende functies
- organizers in dienst nemen om meer overheidswerknemers lid te maken
- campagne voeren tegen de Wet op de Publieke Sector.

SWADNU

Deze bond is ook erg goed georganiseerd en heeft 1400 leden, waarvan 250 in de privé ziekenhuizen (het totaal aantal werknemers in alle ziekenhuizen is 2500). 90% van de leden is vrouw. Ze zijn ook aangesloten bij PSI.

De prioriteiten van de bond zijn:

- vakbondsofbouw en versterking van de SWADNU
- verbetering van de arbeidsomstandigheden en – voorwaarden op de werkvloer
- verbetering van de werving.

Een actueel punt is het gebrek aan beschermingsmiddelen voor het personeel van het nationale TB ziekenhuis in contact met Tuberculosepatienten. Ondanks het feit dat er 5 verpleegkundigen zijn omgekomen weigert de overheid voldoende fondsen ter beschikking te stellen. Toen werknemers het werk dreigden neer te leggen, verklaarde de overheid dat de gezondheidszorg een essentiële dienst is waarin niet gestaakt mag worden. De zaak loopt nog.